

केन्द्रीयविद्यालयसंगठनम्
हैदराबादसंभागः
प्रथमं सरचनात्मकं मूल्यांकनम्
आदर्शप्रश्नपत्र

कक्षा : अष्टमी

अंकाः : ४०

विषयः संस्कृत

अवधि: ९० मिनिट

प्र१. अधोलिखितं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

प्रातः काल अति सुखकरः भवति। खगाः मधुरं कुजन्ति। उदयानेषु पुष्पाणि विकसन्ति। पवनः सुगन्धः शुद्धः च अस्ति। जनाः भ्रमणाय व्यायामाय वा गच्छन्ति। यदा पूर्वस्यां दिशायाम् सूर्यः उदयं गच्छन्ति तदा क्षितिजस्य शोभा दर्शनीया भवति। एतत् मनोहरं दृश्यम् दृष्ट्वा चित्तम् प्रसन्नम् भवति। प्रातः सर्वे जनाः स्वकार्यमउल्लासेन कुर्वन्ति। परम् अलसाः सुप्ताः सन्ति। छात्राः प्रसन्नमुखेन विद्यालयम् पठनाय गच्छन्ति। सर्वे नवजीवनमम् अनुभवन्ति।

प्र १ I- एकपदेन उत्तरत .

(½ x 4 = 2)

१. प्रातः काल कीदृशः भवति ?

_____.

२. के मधुरं कुजन्ति ?

_____.

३. पवनः कीदृशः अस्ति ?

_____.

४. सर्वे किम् अनुभवन्ति ?

_____.

II. एकवाक्येन उत्तरत

(1 x 2 = 2)

१. प्रातः सर्वे जनाः किं कुर्वन्ति ?

_____.

_____.

III. मञ्जूषातः पदानि चित्वा विलोम पदानि मेलयत- ($\frac{1}{2} \times 4 = 2$)
उदयं गच्छति -मञ्जूषा, प्रातः कालः, आगच्छन्ति, पूर्वस्याम् (

१पश्चिमायां . x _____ रसायं कालः . x _____
३अस्तं गच्छति . x _____ ४गच्छन्ति . x _____

(खण्ड - ख)

प्र २अधोलिखितं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषया सहायतया चत्वारि वाक्यानि रचयत . | ($1 \times 4 = 4$)
पर्वताः -मञ्जूषा, मत्स्याः, कमलानि, सूर्योदयः, रम्यं, वृक्षाः, व्दे गृहे स्तः, सन्ति, खगाः,
वातावरणम्

प्र ३-मञ्जूषातः पदानि चित्वा अधोलिखिता कथा पूरयत . ($\frac{1}{2} \times 8 = 4$ -मञ्जूषा)
अजयत्, रामः, दशरथः, कुशः, आदर्शः, रावणः, पतिव्रता, चत्वारः

_____ पुरा नामा एकः राजा आसीत् । तस्य चत्वारः _____ आसन्। तस्य
ज्येष्ठ पुत्रः _____ आसीत्। रामः _____ राजा आसीत् । तस्य
पत्नीसीता _____ स्त्री आसीत् । तस्य लवः च _____ च द्वौ पुत्रौ आस्ताम्।
_____ रामस्य शत्रुः आसित्। युध्दे रामः रावणम् _____ । ततः लंकायाः राजा विभीषणः
अभवत्।

(खण्ड - ग)

प्र ४-संधि वा संधिविच्छेदं कुरुत .

(½ x 4 = 2)

श्वासश्च = श्वास + _____

तत्रैव = तत्र + _____

समानमपि= _____ + अपि

नग+ _____

प्र ५-विपरीतार्थक पदानि मञ्जूषातः चित्वा लिखत् .

- मञ्जूषा)परकीयम्, दोषाः, कृतघ्नः, साहसः

१.गुणाः . x _____

२.भीर्तिः x _____

३.कृतज्ञः . x _____

४.स्वकीयम् x _____

प्र ६-तदभव शब्दानां कृते संस्कृतपदानि मञ्जूषातः चित्वा लिखत्.

कृपणः -मञ्जूषा, लुब्धः, कटुकं, तृणम्

-यथा तदभव तत्सम्

१.कडवा . _____

२.तिनका . _____

३.कंजूस . _____

४.लोभी . _____

प्र ७ -अधोलिखितेषु वाक्येषु कतृपदं क्रियापदं च् चित्वा लिखत .

(½ x 4 = 2)

यथासन्तः मधुरसुक्तरसं सृजन्ति। -

कर्ता क्रिया

सन्तः सृजन्ति

१ .नदयः समुद्रमासाध्य अपेयाः भावन्ति

कर्ता _____ क्रिया

२.मधुमक्षिका माधुर्यं जनयेत्। .

कर्ता _____ क्रिया

प्र ८-मञ्जूषातः अव्यय पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत . (½ x 4 = 2)
मञ्जूषासदा -, बहिः, तर्हि, पुरतः

- १ यदी .सफलताम् इच्छसि _____ आलस्यम् त्यज।
- २ ._____ भगवन्तं भज।
- ३ विद्यालयस्य ._____ एकम् उद्यानम् अस्ति।
- ४ शृगालः गुहायाः ._____ आसीत् ।

प्र ९अधो .:लिखितानि कथनानि कः-कां कथयति इति लिखत/का कं/ (½ x 4 = 2)
यथा मूर्ख -वैद्यअलं परिश्रमेण ! का/कः कम्काम्/
१इदम् उदकम् . _____
२ कुत्र कुत्र.रामिलकः _____

प्र १०-अधोलिखितं गध्याशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत् .

एतस्मिन् अनन्तरे गुहायाः स्वामी दधिपुच्छः नाम् शृगालः समागच्छत्। स च यावत् पश्यति तावत् सिंहपदपध्दतिः गुहायां प्रविष्टा दृश्यते, न च बहिरागता। शृगालः अचिन्तयत् अहोविनष्टः"- अस्मि। नूनं अस्मिन् बिले सिंहः अस्तीति तर्कयामि। तत् किंकरवाणि।"

-एकपदेन उत्तरत । (½ x 2 = 1)
१गुहायाः स्वामी कः आसीत् . ?
सिंहः -मञ्जूषा, व्याघ्रः, शृगालः, वानरः

२ दधिपुच्छः .कस्य नाम आसीत् ?
सिंहस्य -मञ्जूषा, शृगालस्य, व्याघ्रस्य, वानरस्य

-एकवाक्येन उत्तरत ॥ (1 x 1 = 1)
१शृगालः किं अचिन्तयत् . ?

प्र ११-अधोलिखितं पद्याशं पथित्वा प्रश्नानाम उत्तराणि लिखत .

पथि पाषाणा विषमा प्राखराः।
हिंसाः पशवः परितो घोराः॥
सुदुष्करं खलु यद्यपि गमनम्।
सदैव पुरतो निधेहि चरणम्॥

।एकपदेन उत्तरत-

(½ x 4 = 2)

१पथि विषामाः के सन्ति .?

२पशव .:कीदृशाः सन्ति?

३दुष्करं किं भवति .?

५. पुरतः किं निधेयम्?

।।श्लोकात् पर्यायपदं चित्वा लिखत्-

(½ x 2 = 1)

१ = मार्गे ._____

२ = अग्रे ._____

प्र १२-प्रश्ननिर्माणं कुरुत .

(½ x 4 = 2)

१ .लुब्धस्य यशः नश्यति।

कः, कस्य, के

२ .गुणाः गुणज्ञेषु गुणाः भवन्ति।

के, केषाम्, काम्

३ .मधुमक्षिका माधुर्यमेव जनयति।

काः, का, क्:

४ .नदयः सुस्वादुतोयाः भवन्ति।

का, काः, काम्

प्र १३घटनाक्रम .

(½ x 6 = 3)

१गुहायाः स्वामी दधिपुच्छः नाम शृगालः समागच्छत्। .

२सिंह एकां महतीं गुहाम् अपश्यत्। .

३परि भ्रमन् सिंहः क्षुधार्तो जातः।

४दूरस्थः शृगालः रवं . कर्तुमारब्धः।

५सिंहः शृगालस्य आव्हानम् अकरोत्। .

६गुहायां कोपि अस्ति इति शृग .ालस्य विचारः।

प्र १४-लट् लकारस्य पदानि लोट् लकारे परिवर्तयत .

(½ x 4 = 2)

	लट् लकारः	लोट् लकारः
उदा -	पठति	पठतु
	पिबति	_____
	खादन्ति	_____
	नयति	_____
	खेलन्ति	_____

Name of the Teacher: Mrs.AnuradhaWanjari TGT (SKT)

KV CRPF

अंकयोजनाएवमुत्तरतालिका

कखण्ड

प्रश्न१

I. एकपदेन उत्तरत (2)

१. सुखकरः २. खगाः ३. शुद्धः सुगंधः च ४. नवजीवनम्:

II एकवाक्येन उत्तरत (2)

प्रातः सर्वेजनाः स्वस्वकार्यम् उल्लासेन कुर्वन्ति।

III विलोमपदानि मेलयत (2)

१. पूर्वस्याम् २. उदयम् गच्छति ३. प्रातःकालः ४. आगच्छन्ति

खखण्ड

प्रश्न २. चित्रस्य वर्णनम् संस्कृते कुरुत - (चत्वारि वाक्यानि लिखत) (4)

प्रश्न ३. कथाम् पूरयत - (4)

१. दशरथ २. पुत्राः ३. रामः ४. आदर्शः ५. पतिव्रता ६. कुशः ७. रावणः ८. अजयत्

गखण्ड

प्रश्न ४. १. श्वासः + च २. तत्र + एव ३. समानम् + अपि ४. नग + आरोहणम् (2)

प्रश्न ५. १. दोषाः २. साहसः ३. कृतघ्नः ४. परकियम् (2)

प्रश्न ६. १. कटुकम् २. कृपणः ३. तृणम् ४. लुब्धः (2)

प्रश्न ७. १. नद्यः भवन्ति २. मधुमक्षिका जनयेत् (2)

प्रश्न८.अव्ययानि(2)

१.तर्हि२.सदा३.पुरतः ४. बहिः

प्रश्न९. १. परिव्राजकः -शाण्डिल्यम्(2)

२.चेटी- वैद्यम्

घखण्ड

प्रश्न१०.परिच्छेदः -

I. शृगालः २. श्रुगालस्य(1)

॥शृगालःअचिन्तयत्-"अहोविनष्टः अस्मि।नूनम्अस्मिन्बिलेअस्तीतितर्कयामिइति"।(1)

III . शृगालः - सियार(2)

पश्यति - देखताहै !

सिंहपदपध्दति - सिंहकेपैरकेनिशान

बिलस्य - गुफाका

प्रश्न११.पद्यांशः

I.पाषाणाः २हिन्साः ३गमनम्४चरणम्(2)

॥१मार्गे-पथि२अग्ने-पुरतः(1)

प्रश्न१२.प्रश्ननिर्माणमकुरुत -(2)

१. कस्य२.के३.का४. का:

प्रश्न१३.घटनाक्रमम्लिखत - (3)

१. परिभ्रमन्सिंहः क्षुधार्तोजातः!
२. सिंहः एकाम्महतीम्गुहाम्अपश्यम्!
३. गुहायाः स्वामीदधिपुच्छः नाम्शृगालः समागच्छत्!
४. गुहायाम्कःअपिअस्तिइतिश्रुगालस्यविचारः!
५. दूरस्थः श्रुगालः रवम्कर्तुमारब्धः
६. सिंहः श्रुगालस्यआव्हानम्अकरोत्!

प्रश्न१४.लट्लकारस्यरूपाणिलोट्लकारेपरिवर्तयत-(2)

१पिबति-पिबतु

२खादन्ति-खादन्तु

३नयति-नयतु

४खेलन्ति-खेलन्तु